

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. gruodžio 14 d. *

Byloje T-69/00

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA (FIAMM), įsteigta
Montecchio Maggiore (Italija),

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies, Inc.
(FIAMM Technologies), įsteigta East Haven, Delaware (JAV),

atstovaujamos advokatų I. Van Bael, A. Cevese ir F. Di Gianni, nurodžiusios adresą
dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovės,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą G. Maganza, J. Huber, F. Ruggeri Laderchi
ir S. Marquardt,

* Proceso kalba: italų.

ir

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą P. Kuijper, L. Gussetti, V. Di Bucci, C. Brown ir E. Righini, vėliau P. Kuijper, L. Gussetti, V. Di Bucci ir E. Righini, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakoves,

palaikomas

Ispanijos Karalystės, atstovaujamos R. Silva de Lapuerta, vėliau E. Braquehais Conesa, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusios į bylą šalies,

dėl žalos, tariamai atsiradusios dėl Jungtinių Amerikos Valstijų nustatyto papildomo muito ieškovių importuojamiems stacionariems akumuliatoriams, kuriam leidimą davė Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ginčų sprendimo taryba po to, kai buvo nustatyta, kad Bendrijos bananų importo režimas prieštarauja prie PPO steigimo sutarties prijungtiems susitarimams ir memorandumams, atlyginimo,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas B. Vesterdorf, teisėjai P. Lindh, J. Azizi, J. Pirrung, H. Legal, R. García-Valdecasas, V. Tiili, J. D. Cooke, A. W. H. Meij, M. Vilaras ir N. Forwood,

kancleris H. Jung,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2003 m. kovo 11 d. ir 2004 m. gegužės 26 d. posėdžiams,

priima šį

Sprendimą

Teisės aktai

- 1 1994 m. balandžio 15 d. Bendrija pasirašė baigiamąjį dokumentą, išreiškiantį daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raundo rezultatus, Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutartį ir visus susitarimus bei memorandumus, esančius PPO steigimo sutarties 1–4 prieduose (toliau – PPO susitarimai).

2 Po šio pasirašymo 1994 m. gruodžio 22 d. Taryba priėmė sprendimą 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1).

3 Kaip išplaukia iš PPO steigimo sutarties preambulės, sutarties šalys ketino pasirašyti „abipusiai naudingas sutartis dėl didelio tarifų ir kitų prekybos barjerų sumažinimo bei diskriminacinio tarptautinių prekybinių santykių režimo panaikinimo“.

4 PPO steigimo sutarties II straipsnio 2 dalis nustato:

„Sutartys ir su jomis susiję dokumentai, įtraukti į 1, 2 ir 3 priedus <...> yra šios Sutarties sudėtinė dalis, privaloma visoms valstybėms narėms.“

5 PPO steigimo sutarties XVI straipsnio „Įvairios nuostatos“ 4 dalis nustato:

„Kiekviena valstybė narė užtikrina savo įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinių procedūrų atitikimą savo įsipareigojimams, numatytiems pridedamose sutartyse.“

- 6 Be to, Susitarimas dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos (toliau – SGS), kuris yra PPO steigimo sutarties 2 priede, 3 straipsnio „Bendros nuostatos“ 2 dalies paskutiniame sakinyje nurodo:

„(Ginčų sprendimo tarybos) rekomendacijos ir sprendimai negali praplėsti ar susiaurinti apibrėžtosiose sutartyse numatytų teisių ir pareigų.“

- 7 Pagal SGS 3 straipsnio 7 dalį:

„Prieš pateikdama klausimą nagrinėti, šalis narė pati nusprendžia, ar veiksmai pagal šią tvarką duotų rezultatų. Ginčų sprendimo mechanizmo paskirtis – užtikrinti pozityvų ginčo sprendimą. Be abejo, pageidautinas abiem ginčo šalims priimtinas ir apibrėžtųjų sutarčių nuostatas atitinkantis sprendimas. Kai abiem ginčo šalims priimtino sprendimo nepasiekama, pirmasis ginčų sprendimo mechanizmo tikslas yra užtikrinti, kad būtų atšauktos aptariamoms priemonėms, jei nustatoma, kad jos neatitinka bet kokios iš apibrėžtųjų sutarčių nuostatos. Nuostata dėl kompensacijos turėtų būti taikoma tik tuo atveju, kai praktiškai neįmanoma tuoj pat atšaukti tos priemonės, ir taikoma kaip laikinoji priemonė iki apibrėžtosios sutarties neatitinkančios priemonės atšaukimo. Krašutinis sprendimas, numatytas (SGS) ginčo sprendimo procedūrą inicijuojančiai šaliai narėi, yra galimybė sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų pagal apibrėžtąsias sutartis taikymą, taip diskriminuojant kitą šalį narę, kai gautas šiai priemonei (Ginčų sprendimo tarybos) leidimas.“

8 SGS 7 straipsnis numato, kad kolegijos padaro tokias išvadas, kurios padėtų Ginčų sprendimo tarybai (toliau – GST) pateikti rekomendacijas ar priimti sprendimus dėl šiai tarybai pateiktų klausimų. Pagal SGS 12 straipsnio 7 dalį tais atvejais, kai ginčo šalims nepavyksta surasti visoms pusėms priimtino sprendimo, kolegija savo išvadas rašytinės ataskaitos forma pateikia GST.

9 SGS 17 straipsnis numato, kad GST įsteigia nuolatinį Apeliacinį komitetą, kuris svarsto apeliacijas dėl kolegijų nagrinėtų ginčų.

10 Pagal SGS 19 straipsnį, kolegija ar Apeliacinis komitetas, padarę išvadą, kad bet kokia priemonė prieštarauja PPO sutarčiai, rekomenduoja, kad aptariamoji šalis narė suderintų tą priemonę su šia sutartimi. Kolegija ar Apeliacinis komitetas, be savo rekomendacijų, dar gali siūlyti būdus, kaip aptariamoji šalis narė tas rekomendacijas galėtų įgyvendinti.

11 Pagal SGS 21 straipsnio „Rekomendacijų ir sprendimų įgyvendinimo priežiūra“ 1 dalį, spartus GST rekomendacijų ar sprendimų vykdymas yra esminis dalykas, siekiant užtikrinti efektyvų ginčų sprendimą visų šalių narių labui.

12 Pagal SGS 21 straipsnio 3 dalį, jei susijusi valstybė narė negali nedelsdama įvykdyti GST rekomendacijų ir sprendimų, tam padaryti duodamas pagrįstas laikotarpis, prireikus nustatytas privalomo arbitražo.

- 13 Kai nesutariama dėl to, ar priemonės, taikomos vykdam GST rekomendacijas ir sprendimus, neprieštarauja PPO sutarčiai, SGS 21 straipsnio 5 dalis apibrėžia, kad šis ginčas yra sprendžiamas vadovaujantis SGS apibrėžta ginčų sprendimo tvarka, pasitelkiant, kur įmanoma, pirminę kolegiją.
- 14 Pagal SGS 21 straipsnio 6 dalį, GST prižiūri, kaip įgyvendinamos priimtose rekomendacijos ar sprendimai, ir, jei GST nusprendžia kitaip, rekomendacijų ar sprendimų įgyvendinimo klausimas įtraukiamas į GST posėdžio darbotvarkę praėjus šešiams mėnesiams nuo dienos, kai buvo nustatytas pagrįstas laikotarpis, numatytas 3 straipsnyje, ir lieka įtrauktas GST susirinkimo darbotvarkę iki jo išsprendimo.
- 15 SGS 22 straipsnis „Kompensacija ir nuolaidų sustabdymas“ nustato:

„1. Kompensacija ir nuolaidų ar kitų įsipareigojimų sustabdymas yra laikinos priemonės, kurias galima taikyti tais atvejais, kai rekomendacijos ir sprendimai neįvykdomi per nustatytą pagrįstą laikotarpį. Tačiau kompensacijos, nuolaidų ar kitų įsipareigojimų sustabdymas rečiau taikytinas negu rekomendacijos, kad ginčijama priemonė būtų suderinta su apibrėžtosiomis sutartimis, visiškai įgyvendinimas. Kompensacija yra savanoriška priemonė, ir, jeigu ji teikiama, turi atitikti apibrėžtųjų sutarčių nuostatas.

2. Jeigu aptariamajai šaliai narei, kurios priemonė buvo pripažinta neatitinkanti apibrėžtosios sutarties, nepavyksta tos priemonės suderinti su ta sutartimi arba ta šalis narė kitaip neįvykdo rekomendacijų ir sprendimų per pagrįstą laikotarpį, nustatytą pagal 21 straipsnio 3 dalį, tokia šalis narė, kai jos prašoma ir ne vėliau nei

pasibaigus pagrįstam laikotarpiui, pradeda derybas su bet kuria ginčo sprendimo procedūras inicijavusia šalimi, siekdama susitarti dėl abipusiškai priimtinos kompensacijos. Jei per 20 dienų nuo pagrįsto laikotarpio pabaigos nebuvo susitarta dėl jokios priimtinos kompensacijos, bet kokia ginčo sprendimo procedūras inicijavusi šalis gali prašyti, kad GST leistų sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų, numatytų apibrėžtosiose sutartyse, taikymą aptariamajai šaliai narei.

3. Svarstydama, kokias nuolaidas ir kitus įsipareigojimus sustabdyti, skundą pateikusi šalis laikosi šių principų ir tvarkos:

- a) bendriausias principas – skundą pateikusi šalis pirmiausia siekia, kad būtų sustabdytas nuolaidų ar įsipareigojimų taikymas tame pačiame sektoriuje (-iuose), kuriame (-iuose) kolegija ir Apeliacinis komitetas nustatė pažeidimą arba kitokį su nuolaidomis ar įsipareigojimais susijusios naudos anuliavimą ar sumažinimą;

- b) jei ši šalis mano, kad sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų taikymą tame pačiame sektoriuje (-iuose) nerealu ar neefektyvu, ji gali siekti sustabdyti nuolaidas ar kitus įsipareigojimus, numatytus pagal tą pačią sutartį, tačiau kitame sektoriuje (-iuose);

- c) jei ši šalis mano, kad sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų numatytų pagal tą pačią sutartį, taikymą kitame sektoriuje (-iuose) nerealu arba neefektyvu, ir jei aplinkybės yra pakankamai rimtos, ji gali siekti, kad būtų sustabdytos nuolaidos ar kiti įsipareigojimai, numatyti pagal kitą apibrėžtąją sutartį;

<...>

4. Nuolaidos ar kitokie įsipareigojimai sustabdomi GST leidimu tiek, kiek anuliuojama ar sumažėja nauda, susijusi su tomis nuolaidomis ar įsipareigojimais.

<...>

6. Kai susidaro šio straipsnio 2 dalyje aprašyta situacija, skundą pateikusios šalies prašymu GST suteikia leidimą sustabdyti nuolaidas ar kitus įsipareigojimus per 30 dienų nuo tos dienos, kurią baigiasi nustatytas pagrįstas terminas, išskyrus atvejus, kai GST konsensusu nusprendžia tokį prašymą atmesti. Tačiau jeigu aptariamoji šalis narė nesutinka su siūlomu nuolaidų ir įsipareigojimų sustabdymo mastu arba tvirtina, kad skundą pateikusi šalis, prašydama leidimo sustabdyti nuolaidas ar kitus įsipareigojimus <...>, nesilaikė šio straipsnio 3 dalyje išdėstytų principų ir tvarkos, klausimas perduodamas svarstyti arbitražui. Tokio arbitražo funkcijas atlieka pirminė kolegija, jeigu jos nariai yra pasiekiami, arba arbitras, kurį paskiria generalinis direktorius; arbitražas klausimą išsprendžia per 60 dienų skaičiuojant nuo nustatyto pagrįsto termino pabaigos. Arbitražo metu nuolaidos ar kiti įsipareigojimai nesustabdomi.

7. Arbitras, veikdamas pagal šio straipsnio 6 dalį, nenagrinėja nuolaidų ar kitų įsipareigojimų, kuriuos norima sustabdyti, pobūdžio, bet nustato, ar tokio sustabdymo mastas yra tolygus naudos <...> anuliavimo ar sumažinimo dydžiui. <...> Ginčo šalys arbitro sprendimą priima kaip galutinį, ir aptariamąsios šalys nesiekia dar vieno arbitražo. GST nedelsiant pranešama apie arbitro sprendimą ir, jei prašoma, suteikia leidimą sustabdyti nuolaidas ar kitus įsipareigojimus, jeigu prašymas neprieštaruja arbitro sprendimui, išskyrus atvejus, kai GST konsensusu nusprendžia atmesti prašymą.

8. Nuolaidų ar kitų įsipareigojimų sustabdymas yra laikinas ir taikomas tik iki priemonės, prieštaraujančios apibrėžtajai sutarčiai, pašalinimo arba tol, kol šalis narė, kuri privalo įgyvendinti rekomendacijas ar sprendimus, pateikia sprendimą dėl naudos anuliavimo ar sumažinimo, arba kol pasiekiamas abiem pusėms priimtinas sprendimas. Pagal (SGS 21 straipsnio 6 dalį) GST tęsia patvirtintų rekomendacijų ar sprendimų įgyvendinimo priežiūrą taip pat ir tais atvejais, kai buvo suteikta kompensacija arba kai nuolaidos ar įsipareigojimai buvo sustabdyti, tačiau nebuvo įgyvendintos rekomendacijos, kad priemonė būtų suderinta su apibrėžtąja sutartimi.

<...>“

Bylos aplinkybės

- 16 1993 m. vasario 13 d. Taryba priėmė Reglamentą (EEB) Nr. 404/93 dėl bendro bananų rinkos organizavimo (OL L 47, p. 1, toliau – BBRO). Prekybos su trečiosiomis šalimis reglamentavimas, nustatytas šio reglamento IV dalyje, numato dalies Afrikos, Karibų ar Ramiojo vandenyno šalių (AKR), pasirašiusių 1989 m. gruodžio 15 d. Ketvirtąją AKR ir EEB Lomės konvenciją (OL L 229, 1991, p. 3), kilmės bananams naudingas nuostatas.
- 17 Pagal 1996 m. vasario mėn. daugelio PPO narių, įskaitant Ekvadorą ir Jungtines Amerikos Valstijas, pateiktus skundus GST, 1997 m. gegužės 22 d. kolegija, sudaryta pagal SGS nuostatas, pateikė ataskaitas, kuriose nusprendė, kad BBRO nustatytas importo režimas prieštarauja Bendrijos įsipareigojimams pagal PPO susitarimus.

Kolegijos ataskaitos taip pat rekomendavo GST pareikalauti iš Bendrijos, kad ji suderintų šį režimą su savo įsipareigojimais pagal PPO susitarimus.

- 18 Išnagrinėjęs Bendrijos apeliacinį skundą Apeliacinis komitetas 1997 m. rugsėjo 9 d. iš esmės patvirtino kolegijos išvadas ir rekomendavo GST pareikalauti iš Bendrijos, kad ji suderintų ginčijamas Bendrijos nuostatas su PPO susitarimais.
- 19 1997 m. rugsėjo 25 d. GST patvirtino kolegijos ir Apeliacinio komiteto ataskaitas.
- 20 1997 m. spalio 16 d. Bendrija pagal SGS 21 straipsnio 3 dalį informavo GST, kad ji visiškai laikysis savo tarptautinių įsipareigojimų.
- 21 1997 m. lapkričio 17 d. skundą pateikusios šalys, taikydamos SGS 21 straipsnio 3 dalies c punktą, pareikalavo, kad privalomas arbitražas nustatytų pagrįstą laikotarpį, per kurį Bendrija turėtų įvykdyti savo įsipareigojimus
- 22 1998 m. sausio 7 d. paskelbtame arbitražo sprendime arbitras tuo tikslu nustatė laikotarpį nuo 1997 m. rugsėjo 25 d. iki 1999 m. sausio 1 dienos.
- 23 1998 m. liepos 20 d. priimdama Reglamentą (EB) Nr. 1637/98, iš dalies keičiantį Reglamentą Nr. 404/93 (OL L 210, p. 28), Taryba iš dalies pakeitė bananų prekybos su trečiosiomis šalimis režimą.

24 Reglamento Nr. 1637/98 konstatuojamosios dalys nustato:

„1) <...> Reglamento <...> Nr. 404/93 IV dalies nuostatose dėl prekybos su trečiosiomis šalimis būtina padaryti keletą pakeitimų;

2) <...> būtina įvykdyti Bendrijos tarptautinius įsipareigojimus (PPO) ir kitoms Ketvirtąją AKR ir EB Lomės konvenciją pasirašiusioms šalims ir tuo pačiu metu pasiekti (BBRO) tikslus;

<...>

9) <...> šio reglamento veikimą reikėtų peržiūrėti po tam tikro bandomojo laikotarpio;

<...>“

25 1998 m. spalio 28 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 2362/98, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EEB) Nr. 404/93 dėl bananų importo į Bendriją įgyvendinimo taisykles (OL L 293, p. 32). Šiame reglamente buvo nuostatos, reikalingos įgyvendinti naują bananų prekybos su trečiosiomis šalimis režimą, įskaitant pereinamojo laikotarpio nuostatas, pagrįstas įgyvendinimo taisyklių greitu įsigaliojimu.

- 26 Manydamos, kad Bendrija nustatė bananų importo režimą, siekdama išsaugoti neteisėtus buvusio režimo aspektus, pažeidžiant PPO susitarimus ir 1997 m. rugsėjo 25 d. GST sprendimą, 1998 m. lapkričio 10 d. Jungtinės Amerikos Valstijos *Federal Register* paskelbė išankstinį Bendrijos valstybių narių kilmės prekių, kurioms kaip atsakomąją priemonę jos numatė taikyti papildomą importo muitą, sąrašą.
- 27 1998 m. gruodžio 21 d. Jungtinės Amerikos Valstijos paskelbė apie savo ketinimą nuo 1999 m. vasario 1 d. ar vėliausiai nuo 1999 m. kovo 3 d. taikyti 100 % dydžio muitą Bendrijos importuojamoms prekėms, esančioms Jungtinių Valstijų valdžios institucijų sudarytame sąrašė.
- 28 1999 m. sausio 14 d. Jungtinės Amerikos Valstijos pagal SGS 22 straipsnio 2 dalį paprašė GST leidimo sustabdyti tarifų lengvatų ir susijusių išipareigojimų, pagrįstų 1994 m. Bendruoju susitarimu dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) ir Bendruoju susitarimu dėl prekybos paslaugomis (GATS), taikymą Bendrijai ir jos valstybėms narėms 520 milijonų Jungtinių Valstijų dolerių (USD) prekybos apimčiai.
- 29 GST susirinkime, kuris vyko nuo 1999 m. sausio 25 d. iki vasario 1 d., Bendrija ginčijo šią sumą tuo pagrindu, kad ji neatitinka Jungtinių Amerikos Valstijų patirtos naudos panaikinimo ar sumažinimo lygio ir teigė, kad nebuvo laikomasi SGS 22 straipsnio 3 dalyje apibrėžtų principų ir procedūrų.
- 30 1999 m. sausio 29 d. GST pagal Bendrijos prašymą nusprendė pateikti šį klausimą pirminės kolegijos arbitražui, remdamasi SGS 22 straipsnio 6 dalimi, ir sustabdė Jungtinių Amerikos Valstijų prašymo suteikti leidimą nagrinėjimą, kol bus nustatytas leidžiamo muto, kaip atsakomosios priemonės, dydis.

- 31 1999 m. kovo 3 d. Jungtinių Valstijų valdžios institucijos nustatė Bendrijos prekių, esančių naujame jų sudarytame sąraše, eksportuotojams reikalavimą pateikti 100 % importuojamų prekių vertės banko garantiją.
- 32 1999 m. balandžio 9 d. sprendimu arbitrai, pirma, nusprendė, kad keletas naujo BBRO importo režimo nuostatų prieštarauja PPO susitarimų nuostatomis, ir nustatė Jungtinių Amerikos Valstijų metinį patirto naudos panaikinimo ar sumažinimo lygį, atitinkantį 191,4 milijono USD ir, antra, nusprendė, kad šios šalies tarifų lengvatų ir susijusių įsipareigojimų pagal 1994 m. GATT taikymo sustabdymas Bendrijai ir jos valstybėms narėms, atitinkantis 191,4 milijono USD vertės pardavimus per metus, bus suderinamas su SGS 22 straipsnio 4 dalimi.
- 33 1999 m. balandžio 7 d. Jungtinės Amerikos Valstijos pagal SGS 22 straipsnio 7 dalį prašė GST leidimo taikyti atitinkantį šią sumą importo muitą.
- 34 1999 m. balandžio 9 d. spaudos pranešime *United States Trade Representative* (specialusis Jungtinių Amerikos Valstijų atstovas komerciniams klausimams, toliau – specialusis atstovas) paskelbė prekių, kurioms taikomas 100 % dydžio importo muitas, sąrašą. Šiame prekių iš Austrijos, Belgijos, Suomijos, Prancūzijos, Vokietijos, Graikijos, Airijos, Italijos, Liuksemburgo, Portugalijos, Ispanijos, Švedijos ar Jungtinės Karalystės sąraše buvo ir „švino-rūgšties akumuliatoriai, kiti, nei naudojami užvesti stūmoklinius variklius ar tie, kurie yra elektrinių automobilių pirminis energijos šaltinis“. Buvo nurodyta, kad specialusis atstovas sprendimą nustatyti 100 % dydžio muitą paskelbs *Federal Register* ir kad jis ketina nustatyti maito įsigaliojimo datą 1999 m. kovo 3 dieną.

- 35 Šis sprendimas, 1999 m. balandžio 19 d. paskelbtas *Federal Register* (64 tomas, Nr. 74, p. 19209–19211), buvo priimtas remiantis 1974 m. *Trade Act* 301 straipsniu, pagal kurį specialusis atstovas imasi leistinių priemonių, jei jis nustato Jungtinių Amerikos Valstijų pagal prekybos susitarimą turimų teisių pažeidimą.
- 36 Iš minėto teisės akto skyriaus „Įsigaliojimo data“ išplaukia, kad „(specialusis atstovas) nusprendė, kad 100 % *ad valorem* muitas bus taikomas nuo 1999 m. balandžio 19 d. prekėms, atgabentoms į sandėlius arba išgabentoms iš jų tikslu išleisti į rinką 1999 m. kovo 3 d. ar po šios datos“.
- 37 Kolegija, sudaryta pagal 1998 m. gruodžio 18 d. Ekvadoro pateiktą prašymą remiantis SGS 21 straipsnio 5 dalimi, 1999 m. balandžio 6 d. nusprendė, kad naujasis Bendrijos bananų importo režimas nesuderinamas su PPO susitarimais. 1999 m. gegužės 6 d. GST patvirtino kolegijos ataskaitą.
- 38 1999 m. balandžio 19 d. GST leido Jungtinėms Amerikos Valstijoms taikyti iš Bendrijos importuojamoms prekėms muitą, atitinkantį 191,4 milijono USD metinės prekybos apimtį.
- 39 1999 m. gegužės 25 d. Bendrija apskundė PPO organams Jungtinių Amerikos Valstijų atsakomąsias priemones, nustatytas nuo 1999 m. kovo 3 d. iki balandžio 19 d., būtent dėl jų įsigaliojimo 1999 m. kovo 3 dieną.
- 40 Kadangi kolegija, į kurią Bendrija kreipėsi, nusprendė, kad Jungtinių Valstijų papildomo mokesčio taikymas nuo pastarosios datos prieštaravo SGS nuostatoms, ji atidėjo šios priemonės įsigaliojimą iki 1999 m. balandžio 19 dienos.

41 Per derybas su visomis suinteresuotomis šalimis Bendrija pasiūlė naujo BBRO pataisas. Šios pataisos buvo nustatytos 2001 m. sausio 29 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 216/2001, iš dalies pakeičiančiame Reglamentą Nr. 404/93 (OL L 31, p. 2).

42 Pagal Reglamento Nr. 216/2001 konstatuojamąsias dalis:

„1) Daug kartų artimai bendrauta su tiekimo šalimis ir kitomis suinteresuotomis šalimis, siekiant išspręsti ginčus, atsirandančius dėl Reglamente <...> Nr. 404/93 nustatyto importo režimo, ir atsižvelgti į specialios grupės, sudarytos pagal (PPO) ginčų sprendimo sistemą, išvadas.

2) Visų Komisijos pasiūlytų galimybių analizė rodo, kad importo sistemos, pagrįstos atitinkamo tarifo muto ir tarifinės lengvatos taikymu importui iš AKR šalių, įkūrimas per vidutinės trukmės laikotarpį geriausiai užtikrina, pirma, kad bus pasiekti rinkos bendro organizavimo Bendrijos gamybos ir vartotojų paklausos srityje tikslai, antra, kad bus laikomasi tarptautinės prekybos taisyklių ir, trečia, nebekils daugiau ginčų.

3) Tačiau tokia sistema turi būti sukurta po to, kai su Bendrijos partneriais bus baigtos derybos pagal PPO procedūras, ypač pagal (GATT) XXVIII straipsnį. Šių derybų rezultatus turi patvirtinti Taryba, kuri pagal Sutarties nuostatas taip pat turi nustatyti taikytiną Bendrų muitų tarifų lygį.

- 4) Kol įsigalios tas režimas, Bendrijai turėtų būti tiekiamas pagal kelias tarifines kvotas, skirtas importui iš visų kilmės šalių ir valdomas pagal (GST) ginčų sprendimo institucijos rekomendacijas. <...>

- 5) Atsižvelgiant į sutartinius įsipareigojimus AKR šalims ir būtinybę joms garantuoti tinkamas konkurencijos sąlygas, 300 eurų tarifinės lengvatos taikymas vienai tose šalyse išaugintų bananų tonai leistų išlaikyti prekybos srautus iš tų šalių. Tai reikštų, kad tokiam importui reikėtų pagal <...> tarifines kvotas taikyti nulinį muitą.

- 6) Komisija turėtų būti įgaliota pradėti derybas su tiekiančiomis šalimis, kurios yra labai suinteresuotos tiekimu į Bendrijos rinką, kaip paskirstyti pirmąsias dvi tarifines kvotas <...>“

⁴³ 2001 m. balandžio 11 d. Jungtinės Amerikos Valstijos ir Bendrija sudarė susitarimo memorandumą, nustatydamos „priemones, kurios leistų išspręsti ilgalaikį ginčą dėl bananų importo režimo“ Bendrijoje. Šis memorandumas nustatė, kad Bendrija įsipareigojo „vėliausiai 2006 m. sausio 1 d. (įdiegti) tik tarifų režimą bananų importui“. Šis dokumentas apibrėžė priemones, kurias Bendrija įsipareigojo įvesti pereinamuoju laikotarpiu, kuris baigiasi 2006 m. sausio 1 dieną. Savo ruožtu Jungtinės Amerikos Valstijos įsipareigojo laikinai sustabdyti papildomo mokesčio, kurį joms buvo leista nustatyti Bendrijos importuojamoms prekėms, taikymą. Tačiau 2001 m. birželio 26 d. pranešime GST Jungtinės Amerikos Valstijos nurodė, kad šis susitarimo memorandumas „savaime nebuvo abipusiu susitarimu priimtas sprendimas pagal (SGS 3 straipsnio 6 dalį ir kad), be to, įvertinus priemones, kurias visos šalys dar turi priimti, dar yra per anksti išbraukti šį punktą iš GST darbotvarkės“.

- 44 Komisija 2001 m. gegužės 7 d. Reglamentu (EB) Nr. 896/2001, nustatančiu Reglamento Nr. 404/93 taikymo išsamias taisykles dėl bananų importavimo į Bendriją tvarkos (OL L 126, p. 6), išaiškino Reglamente Nr. 216/2001 numatyto naujo Bendrijos bananų importo režimo išsamias taikymo taisykles.
- 45 Jungtinės Amerikos Valstijos sustabdė papildomo muito taikymą nuo 2001 m. birželio 30 dienos. Nuo 2001 m. liepos 1 d. importo muitas Bendrijos kilmės stacionariems akumuliatoriams buvo sumažintas iki jo pradinės 3,5 % normos.
- 46 Iš Komisijos Pirmosios instancijos teismo prašymu pateiktų statistinių duomenų matyti, kad bendra importuojamų švino-rūgšties akumuliatorių iš Bendrijos į Jungtines Valstijas cif vertė (kaina, draudimas ir frachtas) 1998 m. sudarė 33 748 879 USD, 1999 m. – 21 828 385 USD, 2000 m. – 15 938 040 USD ir galiausiai 2001 m. – 15 617 997 USD.
- 47 *Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA (FIAMM)* ir *Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies, Inc. (FIAMM Technologies)* vykdo savo veiklą kaip tik stacionarių akumuliatorių, daugiausia naudojamų telekomunikacijų srityje, kuriems kartu su kitomis prekėmis nuo 1999 m. balandžio 19 d. iki 2001 m. birželio 30 d. buvo taikomas papildomas muitas, sektoriuje.

Procesas

- 48 2000 m. kovo 23 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai ieškovės pateikė ieškinį dėl žalos, tariamai patirtos dėl šio papildomo muito, atlyginimo.

- 49 2000 m. rugsėjo 11 d. ketvirtosios kolegijos pirmininko nutartimi Ispanijos Karalystei buvo leista įstoti į bylą palaikant atsakovių reikalavimus.
- 50 Pagal Komisijos prašymą, pateiktą pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 51 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą, 2002 m. liepos 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu byla buvo perduota išplėstinei kolegijai, sudarytai iš penkių teisėjų.
- 51 2002 m. spalio 7 d., remiantis 2002 m. liepos 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu dėl kolegijų sudarymo ir bylų joms priskyrimo, byla iš naujo buvo paskirta pirmajai išplėstinei kolegijai.
- 52 Kai iš pradžių paskirtas teisėjas pranešėjas negalėjo atlikti savo pareigų pasibaigus kadencijai, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas 2002 m. gruodžio 13 d. sprendimu paskyrė naują teisėją pranešėją.
- 53 2003 m. vasario 3 d. nutartimi pirmosios išplėstinės kolegijos pirmininkas, išklauses šalis, pagal Procedūros reglamento 50 straipsnį dėl žodinės proceso dalies sujungė šią bylą ir susijusias bylas T-151/00 bei T-301/00.
- 54 2003 m. kovo 11 d. įvykusiame pirmosios išplėstinės kolegijos posėdyje buvo išklausti šalių pasisakymai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

- 55 2004 m. kovo 23 d. sprendimu Pirmosios instancijos teismas šioje byloje atnaujino žodinę proceso dalį.
- 56 2004 m. balandžio 1 d. Pirmosios instancijos teismas, išklausęs šalis, nusprendė perduoti Pirmosios instancijos teismo didžiajai kolegijai sujungtas bylas T-69/00, T-151/00 ir T-301/00, taip pat susijusias bylas T-320/00, T-383/00 ir T-135/01.
- 57 2004 m. gegužės 19 d. nutartimi didžiosios kolegijos pirmininkas, išklausęs šalis, sujungė minėtas šešias bylas dėl žodinės proceso dalies.
- 58 Taikydamas proceso organizavimo priemones Pirmosios instancijos teismas nurodė šalims iki posėdžio raštu atsakyti į keletą klausimų. Šalys tvarkingai pateikė reikalautą informaciją.
- 59 2004 m. gegužės 26 d. įvykusiame didžiosios kolegijos posėdyje buvo išklausti šalių pasisakymai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

Šalių reikalavimai

- 60 Ieškovės savo ieškinyje Pirmosios instancijos teismo prašo:

— priteisti iš atsakovių 10 760 798, 35 EUR (20 835 811027,16 Italijos lirų) arba kito pagrįsto dydžio, kuris būtų patikslintas proceso metu, kompensaciją, taip

pat Italijos teisės aktų nustatyto dydžio palūkanas nuo to momento, kai ieškovės faktiškai sumokėjo Jungtinių Valstijų muitinei 96,5% padidintą muitą, kol bus sumokėta likusi dalis, taip pat 8% dydžio metines palūkanas, jei būtų pavėluota sumokėti priteistas sumas po sprendimo paskelbimo,

— priteisti iš atsakovių bylinėjimosi išlaidas.

⁶¹ Paprašytos proceso metu patikslinti patirtą žalą ieškovės pabrėžė, kad jos patyrė 12 139 521 eurų nuostolių tik dėl sumokėto papildomo maito.

⁶² Atsakovės, palaikomos Ispanijos Karalystės, Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtina arba kaip nepagrįsta,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtimumo

⁶³ Atsakovės, nereikšdamos formalaus prieštaravimo pagal Procedūros reglamento 114 straipsnį, teigia, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes, pirma, neatitinka Procedūros

reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatų ir, antra, Pirmosios instancijos teismas nekompetentingas nagrinėti šį ieškinį.

Dėl ieškinio neatitikimo Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatų

Šalių argumentai

64 Atsakovės teigia, kad priešingai nei reikalauja Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktas, ieškinys aiškiai nenurodo institucijų, sukėlusią Bendrijos deliktinę atsakomybę, priemonių ir aiškiai neįvardija elgesio, aktyvių veiksmų ar neveikimo, kuriais kaltinamos atsakovės.

65 Priešingai, ieškovės teigia, kad pakankamai tiksliai apibrėžė veiksmus, kuriais jos kaltina atsakoves, tai yra, kad per GST nustatytą laikotarpį nebuvo priimtos nuostatos, naudingai pakeičiančios Reglamentą Nr. 404/93, taip neįvykdant pagal PPO susitarimus prisiimtų Bendrijos įsipareigojimų.

66 Ieškovės pripažįsta esant išimtinai terminologinį klausimą, ar Bendrija tyčia pažeidė PPO taisyklės priimdama ginčijamas Bendrijos nuostatas arba neveikimu, nesuderindama šių normų su PPO susitarimų nuostatomis.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 67 Pagal Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirmąją pastraipą, pagal šio statuto 53 straipsnio pirmąją pastraipą taikomą Pirmosios instancijos teismo procese, ir pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą, visuose ieškiniuose turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pateikta teisinių argumentų santrauka. Šis nurodymas turi būti pakankamai aiškus ir tikslus, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Pirmosios instancijos teismas galėtų priimti sprendimą dėl ieškinių, jei reikia, be papildomos informacijos. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir tinkamą teisingumo vykdymą reikia – kad ieškinys būtų priimtinas, – jog pagrindinės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis paremtas, išplauktų, bent jau glaustai, bet nuosekliai ir suprantamai, iš paties ieškinių teksto.
- 68 Kad šie reikalavimai būtų įvykdomi, ieškinyje, kuriuo siekiama, kaip šioje byloje, Bendrijos institucijų tariamai padarytos žalos atlyginimo, turi būti įrodymai, leidžiantys nustatyti institucijų veiksmus, kuriuos kritikuoja ieškovas, ir priežastys, dėl kurių, jo teigimu, yra priežastinis šių veiksmų ir jo tariamai patirtos žalos ryšys (1998 m. sausio 29 d. Pirmosios instancijos sprendimo *Dubois ir Fils prieš Tarybą ir Komisiją*, T-113/96, Rink. p. II-125, 29 ir 30 punktai).
- 69 Kaip yra aišku iš ieškovių argumentų, jos iš esmės teigia, kad patyrė žalą, pirma, dėl to, kad Bendrijos bananų importo režimas per GST nustatytą terminą nebuvo pakeistas taip, kad atitiktų Bendrijos įsipareigojimus pagal PPO susitarimus.
- 70 Taigi, priešingai nei teigia atsakovės, ieškinyje yra pateikti įrodymai, leidžiantys nustatyti jų veiksmus, kuriuos kritikuoja ieškovės ir dėl kurių, jų tvirtinimu, atsirado žala.

- 71 Iš atsakovių pateiktų argumentų dėl ieškinio pagrįstumo išplaukia, kad jos galėjo tinkamai pasiruošti savo gynybai dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų. Todėl Pirmosios instancijos teismas šioje byloje gali priimti sprendimą gerai žinodamas bylos faktines aplinkybes ir nepažeisdamas rungimosi principo.
- 72 Taigi reikia atmesti atsakovių teiginį dėl ieškinio neatitikimo Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto.

Dėl Pirmosios instancijos teismo kompetencijos

Šalių argumentai

- 73 Komisija teigia, kad ieškovių importuojamoms prekėms Jungtinių Valstijų teritorijoje taikomas papildomas muitas buvo nustatytas šios valstybės vyriausybės sprendimu, o ne Bendrijos institucijos teisės aktu.
- 74 Be to, EB 288 straipsnio tekstas nustato tiesioginio priežastinio ginčijamo akto ir Bendrijos veiksmų ryšio būtinybę, nes Pirmosios instancijos teismo kompetencija negali priklausyti tik nuo formalių ieškovių tvirtinimų, kad jos patyrė žalą dėl Bendrijos priimtų aktų.

- 75 Ieškovės, teigdamos, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė niekada nebūtų nustačiusi ginčijamo importo maito, jei nebūtų gavusi GST leidimo, nustačius, kad Bendrijos teisės aktai prieštarauja PPO taisyklėms, neįrodo tokio sprendimo tiesioginio ryšio su Bendrijos institucijomis. Priešingai, šios pretenzijos įrodo, kad aktas, nuo kurio pasekmių nukentėjo ieškovės, yra Jungtinių Amerikos Valstijų pasinaudojant savo diskrecinėmis galiomis priimtas aktas. Esant šioms aplinkybėms Pirmosios instancijos teismas neturėtų būti kompetentingas priimti sprendimą dėl šio ieškinių (1987 m. liepos 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Étoile commercial et CNTA prieš Komisiją*, 89/86 ir 91/86, Rink. p. 3005, 18–20 punktai).
- 76 Ieškovės tvirtina, kad negalima pagrįstai neigti priežastinio jų patirtos žalos ir institucijų atsakovių veiksmų ryšio buvimo. Nėra jokių abejonių, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė nebūtų nustačiusi papildomo importo maito ieškovių prekėms, jei nebūtų gavusi GST leidimo po to, kai Bendrija pažeidė PPO taisykles. Patirtos žalos kilmė turėtų būti nustatoma remiantis faktu, kad Jungtinių Amerikos Valstijų reakcija buvo Bendrijos PPO susitarimų pažeidimo pasekmė.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 77 EB 235 straipsnio nuostatos kartu su EB 288 straipsnio antrosios pastraipos nuostatomis Bendrijos teismui suteikia kompetenciją nagrinėti ieškinius dėl žalos, atsiradusios dėl Bendrijos institucijų ar atliekančių savo funkcijas jų tarnautojų, atlyginimo.
- 78 Šiuo atveju ieškovės prašo atlyginti žalą, kurią jos tariamai patyrė dėl Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios institucijų nustatyto importo maito padidinimo jų prekėms, gavus GST leidimą po to, kai buvo nustatytas Bendrijos bananų importo režimo nesuderinamumas su PPO susitarimais.

- 79 Taigi ieškinys pagrįstas Bendrijos deliktine atsakomybe, kuri, ieškovių teigimu, atsirado dėl to, kad jos patyrė žalą dėl Tarybos ir Komisijos priimtų teisės aktų, kuriuos GST pripažino nesuderinamus su PPO susitarimais.
- 80 Todėl Pirmosios instancijos teismas pagal EB 235 straipsnį ir 288 straipsnio antrąją pastraipą yra kompetentingas išnagrinėti šį ieškinį dėl žalos atlyginimo, kuris, priešingai nei 75 punkte minėto sprendimo *Étoile commercial et CNTA prieš Komisiją*, kuriuo remiasi Komisija, atveju, nelaiko nacionalinės institucijos sprendimo vieninteliu atsakomybės pagrindu.
- 81 Iš nusistovėjusios teismų praktikos yra aišku, kad tam, jog atsirastų Bendrijos atsakomybė, tariama žala turi kilti dėl Bendrijos institucijų veiksmų. Tačiau tai esminė sąlyga, kuri turi būti išnagrinėta tiriant, ar yra pakankamas tiesioginis priežastinis tariamos žalos ir institucijų veiksmų ryšys, ir kuri neleidžia neigti Pirmosios instancijos teismo kompetencijos, nes teigiama, jog žala atsirado dėl Bendrijos institucijų veiksmų.
- 82 Taigi turi būti atmesti Komisijos pateikti argumentai dėl Pirmosios instancijos teismo kompetencijos nebuvimo, nedarant įtakos tiesioginio priežastinio Tarybos ir Komisijos veiksmų ir tariamos žalos ryšio įvertinimui, kuris bus atliktas tiriant, ar buvo įvykdytos deliktinei atsakomybei atsirasti reikalingos sąlygos.
- 83 Esant šioms aplinkybėms ieškinį reikia pripažinti priimtina.

Dėl esmės

- 84 Ieškovių ieškinys dėl žalos atlyginimo pagrįstas Bendrijos deliktinės atsakomybės už pastarosios institucijų neteisėtus veiksmus principu. Ieškovės taip pat prašo pagal analogiją taikyti deliktinės atsakomybės principą, galiojantį valstybėms narėms, kai Teisingumo Teismas pagal EB 226 straipsnį nustato jų išpareigojimų Bendrijai pažeidimą. Galiausiai ieškovės nurodė deliktinės atsakomybės, kuri Bendrijai turėtų būti taikoma net nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų, principą.

Dėl Bendrijos atsakomybė už neteisėtus jos institucijų veiksmus

- 85 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką, tam, jog pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą atsirastų Bendrijos deliktinė atsakomybė už neteisėtus jos institucijų veiksmus, turi būti įvykdytos kelios sąlygos, kaip antai institucijų veiksmų neteisėtumas, reali žala ir tiesioginis priežastinis tariamų veiksmų ir atsiradusios žalos ryšys (1982 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas; 1996 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Services prieš Komisiją*, T-175/94, Rink. p. II-729, 44 punktas; 1996 m. spalio 16 d. Sprendimo *Efisol prieš Komisiją*, T-336/94, Rink. p. II-1343, 30 punktas ir 1997 m. liepos 11 d. Sprendimo *Oleifici Italiani prieš Komisiją*, T-267/94, Rink. p. II-1239, 20 punktas).
- 86 Jei neįvykdyta viena iš šių sąlygų, visas ieškinys turi būti atmetas, kitų sąlygų nagrinėti nereikia (1994 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *KYDEP prieš Tarybą*, C-146/91, Rink. p. I-4199, 19 ir 81 punktai ir 2002 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Förde-Reederei prieš Tarybą ir Komisiją*, T-170/00, Rink. p. II-515, 37 punktas).

- 87 Neteisėtais veiksmais, kuriais kaltinama Bendrijos institucija, turi būti padarytas pakankamai akivaizdus teisės normos, kurios tikslas suteikti asmenims teises, pažeidimas (2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 42 punktas).
- 88 Lemiamas kriterijus, leidžiantis nustatyti, kad šis reikalavimas yra įvykdytas, yra akivaizdus ir rimtas susijusios Bendrijos institucijos diskrecijos ribų nepaisymas.
- 89 Kai šios institucijos diskrecija yra tik labai nedidelė ar beveik neegzistuojanti, paprasčiausio Bendrijos teisės pažeidimo turėtų pakakti pakankamai akivaizdžiam pažeidimui pripažinti (2001 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Comafrika ir Dole Fresh Fruit Europe prieš Komisiją*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ir T-225/99, Rink. p. II-1975, 134 punktas ir 2004 m. vasario 10 d. Sprendimo *Afrikanische Frucht-Compagnie ir Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert prieš Tarybą ir Komisiją*, T-64/01 ir T-65/01, Rink. p. II-521, 71 punktas).
- 90 Atsižvelgiant į šiuos pastebėjimus reikia išnagrinėti ieškovių ieškinį dėl žalos atlyginimo.

Šalių argumentai

— Dėl neteisėtumo, kuriuo kaltinamos institucijos atsakovės

- 91 Ieškovės priekaištuoja Tarybai ir Komisijai, kad šios per GST nustatytą penkiolikos mėnesių laikotarpį Bendrijos bananų importo režimo nesuderino su Bendrijos

prisiimtais įsipareigojimais pagal PPO. Jungtinių Valstijų papildomas mokestis, dėl kurio ieškovės patyrė didelių nuostolių, buvo tiesioginė šio režimo, kurio prieštaravimą PPO susitarimams nustatė GST, nepakeitimo pasekmė.

92 Ieškovės teigia, kad šio režimo nepakeitimas prieštarauja kai kuriems pagrindiniams Bendrijos teisės principams, tokiems kaip *pacta sunt servanda* principas. Šiuo pirmuoju aspektu Bendrija neįvykdė savo, kaip PPO narės, įsipareigojimų, atsižvelgiant į privalomą PPO susitarimų ir SGS pobūdį.

93 Atsakovės tai pat pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principus. Visi piliečiai teisiškai turi būti tikri, kad nereikės prisiimti Bendrijos institucijų neteisėtų veiksmų pasekmių. Ieškovės reikalauja pripažinti teisę į teisinį saugumą ne dėl su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis suderėtų tarifų lengvatų, nustatytų 3,5 % normos importo maito forma, nuolatinio pobūdžio, bet dėl to, kad šios nuolaidos nebūtų pakeistos dėl neteisėtų Bendrijos institucijų veiksmų. Bet pastaroji nesuderino savo teisės aktų su PPO taisyklėmis, nors buvo užtikrinusi savo prekybos partnerius, jog laikysis GST sprendimų ir šiuo tikslu jai išimties tvarka buvo pratęstas tam skirtas laikotarpis.

94 Taip pat atsakovės pažeidė ieškovių teisę į nuosavybę ir ekonominę iniciatyvą, saugomą Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (EŽTK), pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje. Šiuo atveju ieškovės buvo priverstos sumokėti draudžiamąjį pobūdžio muitą už į Jungtines Valstijas importuojamus akumulatorius ir pakeisti gamybos įrangos buvimo vietą.

- 95 Galiausiai Taryba ir Komisija pažeidė gero administravimo principą nesuderindamos ginčijamų Bendrijos teisės aktų su PPO taisyklėmis ir nepakankamai įvertindamos Jungtinių Valstijų atsakomųjų priemonių galimą įtaką ūkio subjektams, kurių veiklą jos reglamentuoja.
- 96 Institucijos atsakovės prieštarauja tvirtindamos, kad Bendrija visada ketino vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus, tarp kurių yra ir įsipareigojimai pagal Lomės konvencijas ir PPO susitarimus.
- 97 Kadangi derybos ir kompensacijų suteikimas yra ginčų sprendimo būdai, ieškovės negalėjo teisėtai tikėtis bananų importo režimo pakeitimo vietoj derybų dėl kompensacijos. Be to, Bendrijai pateiktas reikalavimas dėl žalos atlyginimo negali būti pagrįstas įgyta teise į trečiosios valstybės nustatytos prekybos nuolaidos išlaikymą, kai nėra jokio Bendrijos įsipareigojimo veikti taip, kad būtų pasiektas konkretus tarifų lengvatos lygis.
- 98 Tariamai teisės į nuosavybę apribojimai negali būti lyginami su ekspropriacija ir neperžengė įprastų komercinės veiklos rizikos ribų.
- 99 Galiausiai nebuvo padaryta jokių gero administravimo principo pažeidimų. Komisija derėjosi su visais suinteresuotais PPO nariais, kad surastų visiems priimtina sprendimą, ir bandė gauti iš Jungtinių Amerikos Valstijų kompensacijas siūlydama įleisti kai kurias Jungtinių Valstijų prekes į Bendrijos rinką, kad išvengtų vienašališko nuolaidų sumažinimo.

— Dėl atsakovių tariamai pažeistų normų teisinio pobūdžio

- 100 Ieškovės teigia, kad visi atsakovių pažeisti principai buvo aukštesnio lygio ir skirti apsaugoti asmenis. Prieš nustatant papildomą Jungtinių Valstijų muitą PPO sistema ieškovėms tiesiogiai suteikė teisę importuoti į Jungtines Valstijas savo prekes mokant pirminį sumažintą 3,5 % dydžio importo muitą. Jei PPO susitarimai neturi būti taikomi tiesiogiai, toks poveikis turi būti priskirtas GST sprendimui, konstatuojančiam Bendrijos padarytą pažeidimą, kuris tenkina visas šiuo klausimu Bendrijos teismų praktikoje nustatytas sąlygas.
- 101 Atsakovės teigia, kad PPO susitarimų nuostatos sukuria teises tik sutarties šalims, o ne privatiems asmenims. Tas pats pasakytina apie GST sprendimus, kuriais tik aiškinamos PPO taisyklės.
- 102 PPO susitarimais numatoma reglamentuoti ir valdyti tarptautinius prekybos santykius tik tarp tarptautinės teisės subjektų. Tarifų lengvatos, dėl kurių susitarė PPO nariai, leidžia patekti į nacionalinę rinką, tačiau neužtikrina tokio patekimo ar nustatyto dydžio kainos šioje rinkoje ir ūkio subjektams tiesiogiai nesuteikia teisės į nustatyto dydžio tarifą ar teisės, kuria jie galėtų remtis Bendrijos institucijų atžvilgiu.
- 103 Bendrija, kuriai laikinai taikomas Jungtinių Valstijų lengvatų sustabdymas, kol bus išspręstas su bananais susijęs konfliktas, niekaip nepažeidė PPO taisyklių, nes Jungtinių Valstijų muto padidinimas yra paprastas jų taikymas.

104 Kadangi ieškovės negali remtis PPO susitarimais, jos taip pat negali tvirtinti, kad buvo pažeisti *pacta sunt servanda* ir su šių susitarimų vykdymu susijusių teisėtų lūkesčių principai.

— Dėl tariamų pažeidimų rimtumo

105 Ieškovės teigia, kad atsakovių padaryti pažeidimai pakankamai aivaizdūs, kad sukeltų deliktinę Bendrijos atsakomybę. Reikėtų atsižvelgti, pirma, į pažeistų normų aiškumo ir tikslumo laipsnį ir, antra, į institucijų atsakovių veikimo laisvės, suderinant Bendrijos teisės aktus su PPO susitarimais, nebuvimą įvertinus GST rekomendacijose ir sprendimuose esančius tikslus nurodymus šiuo klausimu. Be to, Bendrijos padarytas PPO teisės, tuo pačiu ir Bendrijos teisės pažeidimas tęsėsi net ir pasibaigus arbitražo nustatytam penkiolikos mėnesių laikotarpiui PPO taisyklių vykdymui.

106 Atsakovės teigia, kad jos neperžengė savo diskrecijos ribų, nes situaciją, kurią jos turėjo išspręsti, buvo kompleksinė, o ginčijamų nuostatų taikymas ir aiškinimas sudėtingas. Negalima kaltinti atsakovių, kad jos nesiėmė būtinų priemonių, nes reglamentai Nr. 1637/98 ir 2362/98, dėl kurių Jungtinės Amerikos Valstijos pradėjo naują procedūrą, nustatė kitokį nei pirminis Bendrijos bananų importo režimą.

107 Šiuo atveju reikėtų priminti SGS 22 straipsnyje numatyto nuolaidų sustabdymo vaidmenį, kuris, po visiško GST rekomendacijų įgyvendinimo, yra geriausias sprendimas. Iš SGS 3 straipsnio 7 dalies, kuri pirmenybę teikia abipusiai priimtino

sprendimo priėmimui, išplaukia, kad PPO narių institucijų plati diskrecija leidžia, nors ir laikinai, nevykdyti savo įsipareigojimų pagal PPO susitarimus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

— Dėl preliminaraus klausimo, susijusio su rėmimusi PPO taisyklėmis

- ¹⁰⁸ Prieš nagrinėjant Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą reikia išspręsti klausimą, ar PPO susitarimai Bendrijos teisės subjektams suteikia teisę jais remtis teisme tam, kad užginčytų Bendrijos teisės akto galiojimą, jei GST paskelbė, kad tiek jis, tiek vėliau priimti Bendrijos teisės aktai tam, kad užtikrintų jo atitikimą ginčijamoms PPO taisyklėms, buvo nesuderinami su pastarosiomis.
- ¹⁰⁹ Ieškovės nurodė *pacta sunt servanda* principą, kuris yra daugelyje teisės normų, kurių turi laikytis Bendrijos institucijos vykdydamos savo funkcijas, ir kuris yra fundamentalus visų teisės sistemų ir ypač tarptautinės teisės sistemos principas (1998 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Racke*, C-162/96, Rink. p. I-3655, 49 punktą).
- ¹¹⁰ Tačiau šioje byloje principas *pacta sunt servanda* negali būti taikomas institucijoms atsakovėms, nes pagal nusistovėjusią teismų praktiką PPO susitarimai, įvertinus jų pobūdį ir struktūrą, iš esmės nepriklauso teisės aktams, pagal kuriuos Bendrijos teismai kontroliuoja Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą (1999 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Tarybą*, C-149/96, Rink. p. I-8395,

47 punktas; 2001 m. gegužės 2 d. Teisingumo Teismo nutarties *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, C-307/99, Rink. p. I-3159, 24 punktas; 2002 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Omega Air ir kt.*, C-27/00 ir C-122/00, Rink. p. I-2569, 93 punktas; 2003 m. sausio 9 d. Sprendimo *Petrotub ir Respublika prieš Tarybą*, C-76/00 P, Rink. p. I-79, 53 punktas ir 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Biret International prieš Tarybą*, C-93/02 P, Rink. p. I-10497, 52 punktas).

- 111 Iš tiesų, pirma, PPO steigimo sutartis yra pagrįsta abipusiškumu ir abipuse nauda, kuo ji išsiskiria iš Bendrijos sudarytų sutarčių su trečiosiomis šalimis, kurios nustato tam tikrą įsipareigojimų asimetriją. Pagal nusistovėjusią praktiką keletas svarbiausių Bendrijos prekybos partnerių neįtraukia PPO susitarimų į normų sąrašą, kuriuo vadovaujasi jų teisinės institucijos, kontroliuojamos vidaus teisės normų teisėtumą. Kontroliuojant Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą pagal šias normas rizikuojama pažeisti pusiausvyrą taikant PPO taisykles, atimant iš Bendrijos teisės aktų leidžiamųjų ar vykdomųjų institucijų veiklos laisvę, kuria naudojasi panašios Bendrijos prekybos partnerių institucijos (110 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Tarybą* 42–46 punktai).
- 112 Antra, nustačius teisminėms institucijoms pareigą netaikyti vidaus teisės normų, kurios prieštarauja PPO susitarimams, iš sutarties šalių įstatymų leidžiamųjų ir vykdomųjų institucijų būtų atimta teisė, suteikta SG's 22 straipsnio, rasti, nors ir laikinus sprendimus dėl abipusiai priimtinos kompensacijos (110 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Tarybą* 39–40 punktai).
- 113 Iš to išplaukia, kad, iš galimo institucijų atsakovių PPO taisyklių pažeidimo iš esmės negali kilti Bendrijos deliktinė atsakomybė (2001 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cordis prieš Komisiją*, T-18/99, Rink. p. II-913, 51 punktas; sprendimo *Bocchi Food Trade International prieš Komisiją*, T-30/99, Rink. p. II-943, 56 punktas ir sprendimo *T. Port prieš Komisiją*, T-52/99, Rink. p. II-981, 51 punktas).

114 Pirmosios instancijos teismas turėtų kontroliuoti institucijų atsakovių veiksmų teisėtumą pagal PPO taisykles tik tuo atveju, kai Bendrija ketina įvykdyti konkretų PPO atžvilgiu priimtą įsipareigojimą arba kai Bendrijos aktas aiškiai nukreipia į konkrečias PPO susitarimų nuostatas (žr. dėl 1947 m. GATT 1989 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fediol prieš Komisiją*, 70/87, Rink. p. 1781, 19–22 punktus ir 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Nakajima prieš Tarybą*, C-69/89, Rink. p. I-2069, 31 punktą, taip pat dėl PPO sutarčių minėtų 110 punkte sprendimų *Portugalija prieš Tarybą* 49 punktą ir *Biret International prieš Tarybą* 53 punktą).

115 Tačiau net ir esant GST sprendimui, kuriuo konstatuojama, kad nario priimtos priemonės yra nesuderinamos su PPO taisyklėmis, nė viena iš šių dviejų išimčių šiuo atveju netaikoma.

— Dėl išimties, kylančios iš ketinimo įvykdyti įsipareigojimą, priimtą PPO atžvilgiu

116 Po 1997 m. rugsėjo 25 d. GST sprendimo priėmimo Bendrija, įsipareigodama laikytis PPO taisyklių, neketino priimti konkretaus įsipareigojimo PPO atžvilgiu, galinčio pateisinti negalėjimo remtis PPO taisyklėmis Bendrijos teisme išimtį, ir leisti pastarajam kontroliuoti Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą pagal šias taisykles.

117 Tiesa, kad lyginant su 1947 m. GATT, SGS sustiprino ginčų sprendimo mechanizmą, ypač dėl kolegijos ataskaitų patvirtinimo.

- 118 Taigi SGS 3 straipsnio 7 dalis pabrėžia, kad paprastai pagrindinis ginčų sprendimo mechanizmo tikslas yra atšaukti priemones, kurios buvo pripažintos nesuderinamos su PPO susitarimų nuostatomis. Taip pat SGS 22 straipsnio 1 dalis skatina visišką rekomendacijos, kad ginčijama priemonė būtų suderinta su PPO susitarimais, įgyvendinimą.
- 119 Be to, pagal SGS 17 straipsnio 14 dalį GST priimta Apeliacinio komiteto ataskaita, kaip šiuo atveju, ginčo šalių turi būti besąlygiškai priimta. Galiausiai 22 straipsnio 7 dalis nurodo, kad arbitro sprendimą, kuriuo nustatomas nuolaidų sustabdymo mastas, jos turi priimti kaip galutinį.
- 120 Vis dėlto bet kuriuo atveju SGS skiriamas didelis dėmesys ginče dalyvaujančių PPO narių deryboms (110 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Tarybą* 36–40 punktai).
- 121 Taip pat SGS leidžia PPO nariui taikyti keletą GST rekomendacijos ar sprendimo, kuriuo nusprendžiama, kad priemonė neatitinka PPO taisyklių, įgyvendinimo būdų.
- 122 Kai neatitinkančios priemonės atšaukimas yra neįgyvendinamas, SGS 3 straipsnio 7 dalyje numatyta galimybė nariui, kuriam buvo padaryta žala, skirti kompensaciją arba leisti laikinai sustabdyti nuolaidas ar kitų įsipareigojimų vykdymą, kol bus atšaukta minėta priemonė (žr. 110 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Tarybą* 37 punktą).

- 123 Pagal SGS 22 straipsnio 2 dalį, jei PPO narys per nustatytą terminą neįvykdo savo įsipareigojimų įgyvendinti GST rekomendacijas ir sprendimus, jis, kai jo prašoma ir ne vėliau, nei pasibaigus terminui, pradeda derybas su skundą padavusia šalimi tam, kad susitartų dėl abiem pusėms priimtinos kompensacijos.
- 124 Jei per 20 dienų nuo SGS 21 straipsnio 3 dalyje nustatyto pagrįsto laikotarpio, skirto suderinimui su PPO taisyklėmis, pasibaigimo nebuvo susitarta dėl tenkinančios kompensacijos, skundą padavusi šalis gali prašyti GST leidimo minėtam nariui sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų pagal PPO susitarimus taikymą.
- 125 Net pasibaigus laikotarpiui, nustatytam priemonei, pripažintai esant neatitinkančiai, suderinti su PPO taisyklėmis, ir po leidimo sustabdyti kompensuojamąsias priemones ar nuolaidas gavimo ir tokio sustabdymo taikymo pagal SGS 22 straipsnio 6 dalį bet kuriuo atveju vis dar skiriamas didelis dėmesys ginčo šalių deryboms.
- 126 Taigi SGS 22 straipsnio 8 dalis pabrėžia nuolaidų ar kitų įsipareigojimų sustabdymo laikiną pobūdį ir apriboja jų taikymą „iki priemonės, prieštaraujančios apibrėžtajai sutarčiai, pašalinimo arba tol, kol šalis narė, kuri privalo įgyvendinti rekomendacijas ar sprendimus, pateikia sprendimą dėl naudos anuliavimo ar sumažinimo, arba kol pasiekiamas abiem pusėms priimtinas sprendimas“.
- 127 Ta pati nuostata taip pat numato, kad pagal 21 straipsnio 6 dalį GST ir toliau prižiūri, kaip įgyvendinamos priimtose rekomendacijos ir sprendimai.

- 128 Kai nesutariama dėl to, ar priemonės, taikomos vykdamas GST rekomendacijas ir sprendimus, neprieštarauja PPO susitarimams, SGS 21 straipsnio 5 dalis numato, kad ginčas sprendžiamas „vadovaujantis šia ginčų sprendimo tvarka“, o tai apima šalių pastangas surasti sprendimą derybų pagalba.
- 129 Nors pasibaigė GST Bendrijai nustatytas laikotarpis suderinti bananų importo režimą su 1997 m. rugsėjo 25 d. GST sprendimu, bei priimtas 1999 m. balandžio 9 d. Sprendimas, kuriuo GST arbitrai aiškiai nutarė, kad nauja bananų importo sistema, nustatyta reglamentuose Nr. 1637/98 ir Nr. 2362/98, buvo nesuderinta su PPO taisyklėmis, tačiau visi SGS siūlomi ginčų sprendimo būdai nebuvo išnaudoti.
- 130 Todėl Bendrijos teismo atlikta institucijų atsakovių veiksmų teisėtumo pagal PPO taisykles kontrolė galėtų susilpninti Bendrijos derybininkų padėtį ieškant visoms pusėms priimtino sprendimo, kuris neprieštarautų PPO taisyklėms.
- 131 Esant šioms aplinkybėms nustačius teisinėms institucijoms pareigą netaikyti vidaus teisės taisyklių, prieštaraujančių PPO susitarimams, iš sutarties šalių įstatymų leidžiamųjų ar vykdomųjų institucijų būtų atimta galimybė, kurią joms suteikia SGS 22 straipsnis, rasti bendrą, nors ir laikiną, sprendimą (110 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Tarybą* 40 punktas).
- 132 Taigi ieškovės iš SGS 21 ir 22 straipsnio padarė klaidingą išvadą, kad PPO narys turi pareigą per nustatytą laikotarpį įvykdyti PPO organų rekomendacijas ir sprendimus,

ir jos klaidingai teigia, jog GST sprendimai yra priverstinai vykdytini, nebent sutarties šalys tam vienbalsiai prieštarauja.

133 Be to, Taryba, Reglamentu Nr. 216/2001 iš naujo pakeisdama bananų importo režimą, siekė suderinti įvairius priešingus tikslus. Reglamento Nr. 216/2001 1 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad buvo daug kartų artimai bendrauta, siekiant, be kita ko, „atsižvelgti į specialios grupės išvadas“, o 2 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad numatyta nauja importo sistema geriausiai užtikrina ir „kad bus pasiekti (BBRO) Bendrijos gamybos ir vartotojų paklausos srityje tikslai“, ir „kad bus laikomasi tarptautinės prekybos taisyklių“.

134 Jungtinės Amerikos Valstijos galiausiai sutikto, kaip nustatyta 2001 m. balandžio 11 d. pasirašytame susitarimo memorandume, laikinai sustabdyti papildomo muito įvedimą, tik kai Bendrija įsipareigojo nustatyti tik tarifinį bananų importo režimą iki 2006 m. sausio 1 dienos.

135 Tokiam rezultatui gali būti pavojingas Bendrijos teismo įsikišimas turint tikslą patikrinti institucijų atsakovių veiksmų teisėtumą šioje byloje pagal PPO taisykles tam, kad būtų atlyginta dėl jų ieškovių patirta žala.

136 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad, kaip aiškiai pabrėžė Jungtinės Amerikos Valstijos, 2001 m. balandžio 11 d. susitarimo memorandumas savaime nėra abipusiu susitarimu priimtas sprendimas SGS 3 straipsnio 6 dalies prasme ir kad klausimas dėl Bendrijos GST rekomendacijų ir sprendimų įgyvendinimo 2001 m. liepos 12 d.,

tai yra po šio ieškinio pareiškimo, vis dar buvo įrašytas į GST susirinkimo darbotvarkę.

- 137 Iš to išplaukia, kad institucijos atsakovės, pakeisdamos ginčijamą Bendrijos bananų importo režimą, neketino įvykdyti konkrečių įsipareigojimų pagal PPO taisykles, kurioms prieštaraujančiu minėtą režimą pripažino GST.
- 138 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip išplaukia iš Reglamento Nr. 1637/98 konstatuojamųjų dalių, šiuo atveju Taryba, taikydama įvairius SGS apibrėžtus ginčų sprendimo būdus, ketino suderinti Bendrijos tarptautinius įsipareigojimus tiek pagal PPO, tiek duotus kitoms Ketvirtąją Lomės konvenciją pasirašiusioms šalims, kartu išsaugodama BBRO tikslus.
- 139 Šis ketinimas yra patvirtintas reglamento Nr. 404/93, iš dalies pakeisto reglamentu Nr. 1637/98, 20 straipsnio e punktu. Kadangi 20 straipsnio e punktas nurodo, kad nuostatos, kurias Komisija gali priimti Reglamento Nr. 404/93 IV dalies, susijusios su prekyba bananais su trečiosiomis šalimis, taikymui, apima priemones, reikalingas įsipareigojimams įvykdyti pagal Bendrijos remiantis EB 300 straipsniu sudarytus susitarimus, ši nuostata apima visus sutartinius įsipareigojimus, neišskiriant Bendrijos įsipareigojimų pagal PPO susitarimus.
- 140 Be to, Bendrijos teisės aktų leidėjas Reglamento Nr. 1637/98 9 konstatuojamojoje dalyje aiškiai numatė galimybę peržiūrėti šio reglamento veikimą po tam tikro bandomojo laikotarpio.

— Dėl išimties, paremtos aiškia nuoroda į konkrečias PPO susitarimų nuostatas

141 BBRO, nustatytas Reglamente Nr. 404/93 ir vėliau pakeistas, negali būti laikomas aiškiai nurodančiu konkrečias PPO susitarimų nuostatas (žr. šiuo klausimu 110 punkte minėtos nutarties *OGT Fruchthandelsgesellschaft* 28 punktą).

142 Konkrečiai kalbant, iš įvairių reglamentų, keičiančių bananų importo režimą, konstatuojamųjų dalių neišplaukia, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas rėmėsi konkrečiomis PPO susitarimų nuostatomis tuo metu, kai ketino suderinti šį režimą su minėtais susitarimais.

143 Taigi Reglamente Nr. 2362/98 nėra jokios aiškios nuorodos į konkrečias PPO susitarimų nuostatas (130 punkte minėtų sprendimų *Cordis prieš Komisiją* 59 punktą, *Bocchi Food Trade International prieš Komisiją* 64 punktą ir *T. Port prieš Komisiją* 59 punktą).

144 Iš to išplaukia, kad, nepaisant GST nustatyto prieštaravimo, PPO taisyklės šioje byloje nėra normos, pagal kurias gali būti vertinamas Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumas nei dėl Bendrijos konkrečių įsipareigojimų, kuriuos ji ketino įgyvendinti, nei dėl aiškios nuorodos į konkrečias tikslias nuostatas.

145 Iš pirmiau pateiktų argumentų išplaukia, kad ieškovės, grįsdamos reikalavimą atlyginti žalą, negali tinkamai tvirtinti, kad veiksmai, kuriais kaltinamos Taryba ir Komisija, prieštarauja PPO taisyklėms.

- 146 Ieškovių pateikti kaltinimai dėl teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo ir proporcingumo principų pažeidimo, taip pat jų teisės į nuosavybę ir į ekonominę iniciatyvą pažeidimo ir galiausiai gero administravimo principo pažeidimo paremti veiksmai, kuriais kaltinamos institucijos atsakovės, prieštaravimo PPO taisyklėms prielaidomis.
- 147 Kadangi šios taisyklės nepriklauso toms, pagal kurias Bendrijos teismas kontroliuoja Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą, šie kaltinimai taip pat turi būti atmesti.
- 148 Iš to išplaukia, kad institucijų atsakovių veiksmai negali būti laikomi neteisėtais, ir todėl nereikia nagrinėti ieškovių argumentų dėl tariamai pažeistų normų ir principų teisinio pobūdžio ir tariamo jų pažeidimo rimtumo.
- 149 Kadangi negalima konstatuoti veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumo, viena iš trijų Bendrijos deliktinės atsakomybės už neteisėtus jos institucijų veiksmus atsiradimo kumuliacinių sąlygų neįvykdyta.
- 150 Esant šioms aplinkybėms ieškovių pateiktas ieškinys dėl žalos atlyginimo, pagrįstas šiuo atsakomybės principu, turi būti atmestas nenagrinėjant, ar yra įvykdytos kitos dvi sąlygos, susijusios su tariamos žalos realumu ir priežastinio veiksmų ir patirtos žalos ryšio buvimu (1999 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lucaccioni prieš Komisiją*, C-257/98 P, Rink. p. I-5251, 14 punktas ir 2002 m. balandžio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EVO prieš Tarybą ir Komisiją*, T-220/96, Rink. p. II-2265, 39 punktas).

Dėl valstybių narių deliktinės atsakomybės sistemos taikymo pagal analogiją

- 151 Iš esmės ieškovės teigia, kad 1999 m. balandžio 9 d. arbitražo sprendimas, leidžiantis taikyti Bendrijos importui atsakomąsias priemones, atitinka Teisingumo Teismo sprendimą, pagrįstą EB 226 straipsniu, konstatuojantį valstybės narės įsipareigojimų nevykdymą Bendrijai. Todėl Bendrijos teismas turi pripažinti ieškovių teisę į žalą, patirtą dėl neteisėtų atsakovių veiksmų, atlyginimą (1991 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Francovich ir kt.*, C-6/90 ir C-9/90, Rink. p. I-5357 ir 1996 m. kovo 5 d. Sprendimas *Brasserie du pêcheur et Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029).
- 152 Institucijos atsakovės tvirtina, kad šiuo atveju Teisingumo Teismo praktika, susijusi su valstybių narių deliktine atsakomybe už jų įsipareigojimų Bendrijai pažeidimą, netaikytina.
- 153 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad net jei GST rekomendacijos ir sprendimai galėtų atitikti Teisingumo Teismo sprendimus, ieškovių prašymas dėl žalos atlyginimo paremtas atsakomybės, pagrįstos institucijų atsakovių neteisėtų veiksmų prielaida, taikymu Bendrijai pagal analogiją.
- 154 Neįrodžius veiksmų, kuriais šiuo atveju kaltinamos suinteresuotos institucijos, neteisėtumo, toks prašymas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl Bendrijos atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų

Dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų, principo

— Šalių argumentai

155 Ieškovės teigia, kad net jei atsakovės būtų galėjusios teisėtai nevykdyti GST sprendimų, bet kuriuo atveju visos sąlygos, kuriomis Bendrijos teismų praktika grindžia Bendrijos deliktinę atsakomybę už jos institucijų net teisėtai veiksmis sukeltą žalą, yra įvykdytos, tai yra patirta žala yra reali, yra priežastinis jos ir Bendrijos institucijų veiksmų ryšys, taip pat šios žalos pobūdis yra neįprastas ir specifinis (1998 m. balandžio 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dorsch Consult prieš Tarybą ir Komisiją*, T-184/95, Rink. p. II-667, patvirtinto 2000 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimu apeliacinėje byloje *Dorsch Consult prieš Tarybą ir Komisiją*, C-237/98 P, Rink. p. I-4549, 59 punktas).

156 Atsakovės prieštarauja teigdamos, kad Bendrijos deliktinės atsakomybės principas, nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų, neturėtų būti laikomas valstybių narių įstatymams būdingu bendru principu EB 288 straipsnio prasme. Bendrijos teismai dar niekada netaikė šio principo, o ieškovės neįvykdė griežtų šio atsakomybės principo sąlygų, kurias nustatė jį pripažįstančios nacionalinės teisės sistemos.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 157 Tai, kad nėra nustatytas, kaip šioje byloje, institucijų veiksmų neteisėtumas, nereiškia, jog įmonės, kurioms, kaip ūkio subjektų rūšiai, tenka neproporcinga mokesčių našta, atsiradusi dėl patekimo į eksporto rinką apribojimų, negali gauti kompensacijos pritaikius Bendrijos deliktinę atsakomybę (žr. šiuo klausimu 1987 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *De Boer Buizen prieš Tarybą ir Komisiją*, 81/86, Rink. p. 3677, 17 punktą).
- 158 EB 288 straipsnio antroji pastraipa grindžia Bendrijai nustatytą pareigą atlyginti žalą, kurią padarė jos institucijos, „bendrais valstybių narių įstatymams būdingais principais“, ir tuo neapriboja šių principų taikymo tik Bendrijos deliktinei atsakomybei dėl neteisėtų minėtų institucijų veiksmų.
- 159 Nacionalinė deliktinė teisė leidžia asmenims specifinėse srityse ir skirtingais būdais prisiteisti įvairaus dydžio kompensaciją už tam tikrą žalą, net ir be asmens, padariusio žalą, neteisėtų veiksmų.
- 160 Tuo atveju, kai žala atsiranda dėl Bendrijos institucijų veiksmų, kurių neteisėtas pobūdis nėra įrodytas, Bendrijos deliktinė atsakomybė gali atsirasti, jei yra įvykdytos visos sąlygos, susijusios su žalos realumu, priežastiniu žalos ir Bendrijos institucijų veiksmų ryšiu bei neįprastu ir specifiniu ginčijamos žalos pobūdžiu (žr. 155 punkte minėto 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *Dorsch Consult prieš Tarybą ir Komisiją* 19 punktą).

161 Reikia išnagrinėti, ar šios trys sąlygos šiuo atveju yra įvykdytos.

Dėl realios ir tikros žalos egzistavimo

— Šalių argumentai

162 Ieškovės teigia, kad jų žalą sudaro, pirma, Jungtinių Valstijų valdžios institucijų taikomo importo maito jų importuojamiems į Jungtines Valstijas akumulatoriams padidinimas 96,5% ir, antra, šių prekių gamybos vienetų įsteigimo ir jų buvimo vietos priverstinio pakeitimo po šios atsakomosios prekybos priemonės nustatymo išlaidos. Prie jų prisideda apyvartos sumažėjimas po aptariamų gamybos vienetų perorientavimo.

163 Vykstant bylos nagrinėjimui ieškovės patikslino, kad vieno akumuliatorių gamybos vieneto įsteigimo Jungtinėse Valstijose pagreitinimas ir trečioje valstybėje esančios gamyklos pavertimas šių prekių gamykla leido joms maksimaliai sumažinti papildomo maito neigiamą poveikį ir išsaugoti turimą Jungtinių Valstijų rinkos dalį. Taigi ieškovės neprarado savo pardavimų apimties, o tik patyrė piniginių nuostolių.

164 Atsakovės prieštarauja, kad pardavimų sutartys, siejančios ieškoves su jų Jungtinių Valstijų klientais, numato jų prekių kainų peržiūrėjimą ir kad nenustatyta, jog suinteresuoti asmenys pradėjo derybas šiuo tikslu. Pasirašiusios dėl kainų didėjimo ribojimo sąlygos, ieškovės pačios prisiėmė atsakomybę už finansinius nuostolius, tariamai atsiradusius dėl papildomo maito. Atsakovės priduria, kad ieškovių prekybos sutartis, kur su pirkėju sutartos kainos grindžiamos FOB (franko laivo

denis) sąlyga, importo muitų kitimo riziką perkelia išimtinai pirkėjui. Iš tiesų Jungtinių Valstijų importo muto suma, kaip ir transporto bei draudimo išlaidos, yra savaime pridedama prie iš anksto susitartos FOB kainos.

- 165 Ieškovės taip pat neįrodė savo negalėjimo eksportuoti akumuliatorių į trečiąsias šalis ir taip išvengti pelno sumažėjimo. Galiausiai jų vietos pakeitimo priemonės leido gaminti pelningesnes aukštų technologijų prekes tikrai nepatiriant žalos.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 166 Iš atsakovių argumentų išplaukia, kad jos iš esmės apsiriboja ieškovių materialių nuostolių, patirtų ne dėl jų pačių sprendimų, neigimu.

- 167 Iš to matyti, kad Taryba ir Komisija iš esmės neginčija ieškovių patirtos žalos dėl Jungtinių Valstijų nustatyto papildomo muto Bendrijos kilmės importuojamiems akumuliatoriams tikrumo ir aiškumo.

- 168 Ypač dėl to, kad jos pripažįsta, jog pagal ieškovių sudarytas prekybos sutartis importo muitų kitimo rizika teko išimtinai pirkėjui, atsakovės negali neigti, jog ieškovės neišvengiamai turėjo patirti prekybos nuostolių dėl neginčijamo jų prekių kainos padidėjimo Jungtinių Valstijų rinkoje, susijusio su staigiu Jungtinių Valstijų importo muto 100 % *ad valorem* padidiniu.

169 Be to, Komisijos pateikti statistiniai duomenys patvirtina ieškovių teiginius, nes neabejotinai parodo žymų Bendrijos kilmės švino-rūgšties akumuliatorių importo į Jungtines Valstijas bendros vertės sumažėjimą.

170 Dėl šios priežasties Pirmosios instancijos teismas mano, kad sąlyga, susijusi su ieškovių patirtos žalos realumu ir tikrumu, yra įvykdyta.

Dėl priežastinio patirtos žalos ir institucijų atsakovių ryšio veiksmų

— Šalių argumentai

171 Ieškovės tvirtina, kad pakanka to, jog patirta žala pakankamai tiesiogiai išplaukia iš institucijų atsakovių veiksmų, nereikalaujant visiškai tiesioginio priežastinio ryšio. Šiuo atveju Jungtinių Valstijų papildomas muitas faktiškai atsirado dėl Bendrijos bananų importo režimo, nesuderinamo su PPO taisyklėmis, nepanaikinimo.

172 Jungtinių Valstijų institucijų ketinimas nustatyti represalijų priemones ir susijusių prekių sąrašas buvo puikiai žinomi. Nesvarbu, kad tai galėjo turėti įtakos visiems Bendrijos ūkio subjektams ir kad Jungtinės Amerikos Valstijos turėjo teisę nustatyti konkrečius sektorius ar reaguoti pasirinkdamos kitokią PPO taisyklėse numatytą arba jų neuždraustą galimybę.

- 173 Atsakovės neigia bet kokią priežastinį tariamos žalos ir savo veiksmų ryšį. Papildomas muitas atsirado ne dėl jų veiksmų, o dėl vienašališko Jungtinių Amerikos Valstijų veiksmo, kurio rezultatas buvo Bendrijos ūkio subjektų, kuriems tai turėjo įtakos, rato apibrėžimas. Jungtinių Valstijų institucijos galėjo pasirinkti kitas prekes nei akumulatoriai ir jos taip pat atleido nuo papildomo maito kai kurių Bendrijos valstybių narių kilmės prekes. Taip pat tarifo padidinimo lygis buvo laisvai nustatytas Jungtinių Valstijų vyriausybės.
- 174 Taigi Bendrijai negalima priskirti neproporcingo mokesčio nustatymo atitinkamiems ūkio subjektams. Be to, ieškovių pastebėjimai, susiję su diskriminacija, kurios aukomis, jų teigimu, jos tapo, parodo priežastinio atsakovių veiksmų ir tariamos žalos ryšio nebuvimą.
- 175 PPO nario suteiktos nuolaidos panaikinimas nėra nei automatinis, nei privalomas. Taigi SGS 22 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta procedūra numato derybas dėl kompensacijų su patekimu į rinką susijusių nuolaidų forma, kai GST rekomendacijos ir sprendimai per nustatytą laikotarpį nėra įvykdyti.
- 176 Be to, nėra jokio, net netiesioginio, BBRO ir ieškovių sprendimo sumokėti padidintą muitą ryšio. Joks Bendrijos aktas joms nenustatė pareigos importuoti į Jungtines Valstijas ar tęsti importą naujomis sąlygomis, taip pat neatėmė galimybes derėtis dėl importo kainos ar eksportuoti savo prekes kitur.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 177 Siekiant nustatyti Bendrijai pareigą ištaisyti visas savo institucijų veiksmų žalingas pasekmes, net ir netiesiogines, negalima remtis bendrais valstybių narių teisės principais, kuriuos nurodo EB 288 straipsnio antroji pastraipa (žr. pagal analogiją 1979 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier ir kt. prieš Tarybą*, 64/76 ir 113/76, 167/78 ir 167/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktą ir 1992 m. sausio 30 d. Sprendimo *Finsider ir kt. prieš Komisiją*, C-363/88 ir C-364/88, Rink. p. I-359, 25 punktą; 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Royal Olympic Cruises ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-201/99, Rink. p. II-4005, 26 punktą).
- 178 Iš tiesų EB 288 straipsnio antroje pastraipoje numatyta priežastinio ryšio sąlyga reikalauja pakankamai tiesioginio priežastinio Bendrijos institucijų veiksmų ir žalos ryšio (177 punkte minėto sprendimo *Dumortier ir kt. prieš Tarybą* 21 punktas; 2000 m. spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fresh Marine prieš Komisiją*, T-178/98, Rink. p. II-3331, patvirtinto 2003 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimu apeliacinėje byloje *Komisija prieš Fresh Marine*, C-472/00 P, Rink. p. I-7541, 118 punktas).
- 179 Aišku, kad Jungtinės Amerikos Valstijos pagal savo prašymą tik gavo GST leidimą, bet nebuvo įpareigosios panaikinti nuolaidas padidindamos importo muitą Bendrijos kilmės prekėms. Net gavusi šį leidimą Jungtinių Valstijų vyriausybė galėjo toliau spręsti ginčą su Bendrija, pastarajai netaikydama atsakomųjų priemonių.
- 180 Tai taip pat Jungtinių Valstijų administracijos sprendimas, pirma, nustatyti akumulatoriams atsakomąsias priemones, nuo kurių ji pati atleido kai kurių Bendrijos valstybių narių kilmės akumulatorius, ir, antra, nustatyti 96,5 % atitinkamų prekių importo muto padidėjimą, buvo diskrecijos teisės įgyvendinimas.

- 181 Vis dėlto, jei nebūtų ginčijamo Bendrijos bananų importo režimo ir išankstinio GST sprendimo, kad jis prieštarauja PPO taisyklėms, Jungtinės Amerikos Valstijos nebūtų galėjusios nei prašyti, nei gauti GST leidimo sustabdyti Bendrijos kilmės prekėms tarifų lengvatas tiek, kiek dėl ginčijamo Bendrijos režimo išnyko ar sumažėjo jų turėta nauda.
- 182 Iš tiesų Jungtinių Valstijų ekonomikos patirtų nuostolių, susijusių su pripažintu prieštaraujančiu PPO taisyklėms Bendrijos bananų importo režimu, pagrindu GST nustatė prekybos apimtį, pagal kurias Jungtinių Valstijų institucijoms buvo leista sustabdyti Bendrijai tarifų lengvatas.
- 183 Esant šioms aplinkybėms nuolaidų Bendrijai atšaukimas, kuris pasireiškė papildomo importo maito nustatymu, pagal Bendrijos priimtos PPO ginčų sprendimo sistemos normalią ir numatomą eigą turi būti vertinamas kaip objektyvi institucijų atsakovių nesuderinamo su PPO susitarimais bananų importo režimo nepakeitimo pasekmė.
- 184 Taigi Jungtinių Amerikos Valstijų vienašalis sprendimas nustatyti papildomą importo maitą Bendrijos kilmės importuojamiems akumulatoriams nepanaikina priežastinio žalos, kurią ieškovės patyrė dėl šio papildomo maito nustatymo, ir atsakovių ginčijamo bananų importo režimo nepanaikinimo ryšio.
- 185 Iš tiesų institucijų atsakovių veiksmai neišvengiamai lėmė Jungtinių Valstijų atsakomųjų priemonių nustatymą pagal SGS numatytas ir Bendrijos priimtas procedūras, todėl šie veiksmai turi būti vertinami kaip ieškovių patirtos žalos, Jungtinėms Valstijoms nustačius papildomą maitą, pagrindinė priežastis.

- 186 Net prieš 1999 m. balandžio 19 d. GST leidimo Jungtinėms Amerikos Valstijoms nustatyti papildomą importo muitą išdavimą institucijos atsakovės žinojo, kad Jungtinių Valstijų atsakomosios priemonės yra neišvengiamos.
- 187 1998 m. lapkričio 10 d. Jungtinės Amerikos Valstijos paskelbė išankstinį Bendrijos kilmės prekių, kurioms buvo numatyta taikyti papildomą importo muitą, sąrašą, o 1998 m. gruodžio 21 d. jos patvirtino, kad netrukus bus taikomas 100 % dydžio muitas.
- 188 Nuo 1999 m. kovo 3 d., kai Bendrijos eksportuotojams buvo nustatytas reikalavimas pateikti 100 % numatytų importuoti prekių vertės banko garantiją, atsakovės daugiau negalėjo nežinoti apie Jungtinių Amerikos Valstijų tvirtą ketinimą nustatyti papildomą muitą. Jokių abejonių neliko po 1999 m. balandžio 9 d. specialaus atstovo spaudos pranešimo, kuriame buvo paskelbtas prekių, kurioms taikomas papildomas muitas, sąrašas.
- 189 Priežastinio ryšio klausimui neturi reikšmės atsakovių prieštaravimai, grindžiami ginčijamo bananų importo režimo ir jų nurodomų ieškovių sprendimų sumokėti papildomą muitą ryšio nebuvimu, joms nustatytos pareigos tęsti akumuliatorių prekybą Jungtinių Valstijų rinkoje tariamu nebuvimu ir galiausiai galimybe iš naujo derėtis dėl savo prekių kainos ar jas eksportuoti į kitas rinkas.
- 190 Tokios išvados, susijusios tik su priemonėmis, kurių ieškovės galėjo būti priverstos imtis, kad išvengtų papildomo maito mokėjimo ir sumažintų sau žalą, nepaneigia pakankamai tiesioginio priežastinio atsakovių veiksmų ir ieškovių patirtos žalos, nustačius papildomą muitą, ryšio buvimo.

- 191 Taigi reikia pripažinti, kad reikalaujamas tiesioginis priežastinis ryšys yra tarp, pirma, institucijų atsakovių veiksmų, susijusių su bananų importu į Bendriją, ir, antra, ieškovių patirtos žalos dėl Jungtinių Valstijų nustatyto papildomo maito.

Dėl patirtos žalos neįprasto ir specifinio pobūdžio

— Šalių argumentai

- 192 Ieškovės teigia, kad dėl institucijų atsakovių veiksmų sukeltos dvigubos diskriminacijos patirta žala yra neįprasto ir specifinio pobūdžio.
- 193 Pirma, papildomas maitas buvo taikomas tik labai konkrečioms ūkio subjektams, esantiems specialiaame Jungtinių Valstijų administracijos sudarytame sąraše.
- 194 Ieškovės buvo diskriminuojamos, palyginti su kitomis įmonėmis, kurioms buvo taikomos atsakomosios priemonės, nes tik jos vienos turėjo sumokėti apie 6 % nuo bendros 191,4 milijono USD sumos, nurodytos Jungtinių Valstijų vyriausybės sprendime dėl atsakomųjų priemonių nustatymo.
- 195 Ieškovės tvirtina, kad jos yra diskriminacijos aukos ne tik palyginus su įmonėmis, gaminančiomis pramoninius akumuliatorius, bet ir su visomis Bendrijos įmonėmis, nes jos visos potencialiai buvo sankcijų objektais.

- 196 Antra, ieškovės pabrėžia, kad rizika, su kuria susiduria ūkio subjektas, staiga jo eksportui nustačius draudžiantį muitą po įvykusio komercinio ginčo kitame nei jo veiklos sritis sektoriuje, negali būti laikoma įprasta įmonės rizika.
- 197 Ieškovės priduria, kad suinteresuotumas išlaikyti kai kurias BBRO taisykles negali teisėtai būti laikomas Bendrijos bendro fundamentalaus intereso tikslu, kurio svarba pateisina neigiamas pasekmes kai kuriems ūkio subjektams. Kalbama ne apie BBRO panaikinimą, bet apie jo suderinimą su PPO teisine sistema.
- 198 Institucijos atsakovės atsako, kad šioje byloje sąlygos, susijusios su neįprasta ir specifine žala, nėra įvykdytos. Pirma, ieškovių padėtis Jungtinių Valstijų rinkoje galėjo bet kuriuo metu būti pakeista vienašališkais valstybių narių veiksmais arba Bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimais. Antra, ūkio subjektų, kuriems turėjo įtakos Jungtinių Valstijų priemonės, ratas nebuvo tiek ribotas, kad leistų jų žalą laikyti neįprasta ir specifine.
- 199 Konkretus subjektas būtų patyręs neįprastą ir specifinę žalą, tik jei jam būtų pakenkta ypatingai arba kitaip ir rimčiau nei visiems ūkio subjektams (1984 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Biovilac prieš EEB*, 59/83, Rink. p. 4057, 28 punktas). Tačiau Jungtinių Valstijų papildomas muitas buvo vienodai taikomas visiems Bendrijos kilmės akumuliatorių eksportuotojams į Jungtines Valstijas.
- 200 Nors Teisingumo Teismas nurodė tam tikrą atsakomybę už neproporcingus kai kurių ūkio subjektų nuostolius, patirtus teisėtai priėmus teisės aktus (157 punkte minėto sprendimo *De Boer Buizer prieš Tarybą ir Komisiją*, 17 punktas), tačiau,

skirtingai nei šioje byloje, jis turėjo omeny Bendrijos priimtą prekybą ribojantį aktą. Aptariamoms įmonėms galėtų būti atlyginta, tik jei jų materialiniai nuostoliai būtų neproporcingi, lyginant su kitais tų pačių prekių platintojais.

- 201 Jungtinių Valstijų importo maito padidinimas po penkių mėnesių nuo išankstinio pranešimo nebuvo įvykis, kuris galėtų būti laikomas neįprastu, ne tik dėl to, kad PPO susitarimai, o nuo 1947 m. taip pat ir GATT, suteikia galimybę keisti maitus pagal GATT XXVIII straipsnį, bet taip pat dėl to, kad įvairios prekybos apsaugos priemonės vienodai naudoja maitų didinimą.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 202 Kalbant apie nuostolius, kuriuos gali patirti ūkio subjektai dėl Bendrijos institucijų veiksmų, žala yra, pirma, neįprasta, jei peržengiamos ekonominės rizikos, būdingos atitinkamo sektoriaus veiklai, ribos, ir, antra, specifinė, jei konkreti ūkio subjektų rūšis neproporcingai ją patiria, lyginant su kitais ūkio subjektais (žr. 155 punkte minėto 1998 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Dorsch Consult prieš Tarybą ir Komisiją* 80 punktą ir 89 punkte minėto sprendimo *Afrikanische Frucht-Compagnie ir Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert prieš Tarybą ir Komisiją* 151 punktą).

- 203 Šioje byloje nebuvo nustatyta, kad dėl Bendrijos bananų importo režimo nesuderinimo su PPO susitarimais ieškovė patyrė savo eksporto veiklai būdingos rizikos ribas peržengiančią žalą.

- 204 Tiesa, kad PPO steigimo sutarties tikslas, kaip nustatyta jos preambulėje, yra sukurti integruotą daugiašalę prekybos sistemą, apimančią ankstesniųjų prekybos liberalizavimo pastangų rezultatus.
- 205 Tačiau reikia konstatuoti, kad PPO susitarimuose numatyta galimybė sustabdyti tarifų lengvatas, kaip atsitiko ir šiuo atveju, yra vienas iš netikėtų, būdingų dabartinei tarptautinės prekybos sistemai. Todėl šio netikėtumo našta neišvengiamai tenka kiekvienam ūkio subjektui, kuris nusprendžia vykdyti prekybą savo produkcija vieno iš PPO narių rinkoje.
- 206 Kaip pačios ieškovės teigė, 1999 m. balandžio 9 d. arbitrų sprendimas pabrėžė, kad SGS 22 straipsnio 1 dalyje numatytas laikinas nuolaidų sustabdymo pobūdis rodo, kad jo tikslas yra paskatinti PPO narį, dėl kurio buvo iškelta byla, įvykdyti GST rekomendacijas ir sprendimus.
- 207 Be to, iš SGS – tarptautinio dokumento, tinkamai paskelbto, kad Bendrijos ūkio subjektai galėtų su juo susipažinti, – 22 straipsnio 3 dalies b ir c punktų yra aišku, kad skundą pateikęs PPO narys gali bandyti pagal tą patį ar kitą PPO susitarimą sustabdyti nuolaidų ar kitų įsipareigojimų taikymą kituose sektoriuose, nei tame, kuriame kolegija ar Apeliacinis komitetas nustatė atitinkamo nario padarytą pažeidimą.
- 208 Taigi ieškovės klaidingai teigia, jog galimybė trečiosioms šalims taikyti atsakomąsias priemones dėl ginčo, kilusio kitame nei jų veiklos sektoriuje, negali būti laikoma įprasta rizika.

- 209 Iš to išplaukia, kad su ieškovių prekyba akumulatoriais Jungtinių Valstijų rinkoje susijusi rizika nėra vertinama kaip šiuo metu vykdomai tarptautinei prekybai nebūdinga rizika.
- 210 Be to, kaip savo raštu pateiktose pastabose teigė pačios ieškovės, tarifų lengvatų, dėl kurių buvo deramasi su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, pradinio 3,5 % dydžio importo maito forma nebuvo nekintama.
- 211 Esant šios bylos aplinkybėms ieškovių patirta žala negali būti laikoma neįprasta.
- 212 Tokios išvados pakanka atmesti bet kokią teisę į žalos atlyginimą šiuo pagrindu. Todėl Pirmosios instancijos teismui nereikia nuspręsti dėl žalos specifiškumo sąlygos.
- 213 Iš to yra aišku, kad reikia atmesti ieškovių prašymą dėl žalos atlyginimo, pagrįstą Bendrijos deliktinės atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų sistema.
- 214 Iš pateiktų motyvų išplaukia, kad visą ieškinį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 215 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 216 Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, jos, be savo išlaidų, turi padengti Tarybos ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal šių institucijų atsakovių pateiktus reikalavimus.
- 217 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą į bylą įstojusios valstybės narės pačios padengia savo išlaidas.
- 218 Todėl Ispanijos Karalystė padengia savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (didžioji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. **Ieškovės, be savo išlaidų, turi padengti Tarybos ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal jų pateiktus reikalavimus.**

3. **Ispanijos Karalystė padengia savo išlaidas.**

Vesterdorf

Lindh

Azizi

Pirrung

Legal

García-Valdecasas

Tiili

Cooke

Meij

Vilaras

Forwood

Paskelbta 2005 m. gruodžio 14 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

E. Coulon

B. Vesterdorf

Turinys

Teisės aktai	II - 5400
Bylos aplinkybės	II - 5407
Procesas	II - 5415
Šalių reikalavimai	II - 5417
Dėl priimtumo	II - 5418
Dėl ieškinio neatitikimo Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatų	II - 5419
Šalių argumentai	II - 5419
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5420
Dėl Pirmosios instancijos teismo kompetencijos	II - 5421
Šalių argumentai	II - 5421
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5422
Dėl esmės	II - 5424
Dėl Bendrijos atsakomybė už neteisėtus jos institucijų veiksmus	II - 5424
Šalių argumentai	II - 5425
— Dėl neteisėtumo, kuriuo kaltinamos institucijos atsakovės	II - 5425
— Dėl atsakovių tariamai pažeistų normų teisinio pobūdžio	II - 5428
— Dėl tariamų pažeidimų rimtumo	II - 5429
	II - 5457

Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5430
— Dėl preliminaraus klausimo, susijusio su rėmimusi PPO taisyklėmis ..	II - 5430
— Dėl išimties, kylančios iš ketinimo įvykdyti įsipareigojimą, prisiimtą PPO	II - 5432
— Dėl išimties, paremtos aiškia nuoroda į konkrečias PPO susitarimų nuostatas	II - 5438
Dėl valstybių narių deliktinės atsakomybės sistemos taikymo pagal analogiją	II - 5440
Dėl Bendrijos atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų	II - 5441
Dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų, principo	II - 5441
— Šalių argumentai	II - 5441
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5442
Dėl realios ir tikros žalos egzistavimo	II - 5443
— Šalių argumentai	II - 5443
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5444
Dėl priežastinio patirtos žalos ir institucijų atsakovių veiksmų ryšio	II - 5445
— Šalių argumentai	II - 5445
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5447
Dėl patirtos žalos neįprasto ir specifinio pobūdžio	II - 5450
— Šalių argumentai	II - 5450
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 5452
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 5455